

minor Mill.), яблуня лісова (*Malus sylvestris* Mill.), бархат амурський (*Phellodendron amurense* L.), гіркокаштан звичайний (*Aesculus hippocastanum* L.) та гледичія колюча (*Gleditsia triacanthos* L.). Ці деревні види є похідними, їх запас не перевищує 1 %, але вони забезпечують підвищення естетичності насаджень та стійкості до рекреаційного впливу [1, 2]. У січні 2020 року начальник комунальної організації «Інститут Генерального плану міста Києва» Сергій Броневицький заявив, що у Проекті нового Генерального плану Києва передбачено розширення територій національного природного парку «Голосіївський» на 1,7 тис. гектарів – до 12,7 тис. гектарів у межах міста [5].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дмитрук О. Рослинний покрив Києва та його еволюція. Київ як екологічна система: природолюдина-виробництво-екологія. К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2001. С. 195–204.
2. Дубровець Б.В. Таксаційне оцінювання науково-дослідних ділянок НПП «Голосіївський». Актуальні проблеми лісового сектору та садово-паркового господарства: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 14–15 квітня 2016 року: тези доповіді, м. Київ, 2016. С. 34–35.
3. Природно-заповідний фонд м. Києва: довідник / ред. кол. М.М. Мовчан та ін. К., 2001. 64 с.
4. Проект організації території Національного природного парку «Голосіївський». Ірпінь: 2010. 120 с.
5. Броневицький С. Розробники нового Генплану Києва пропонують розширити Національний природний парк «Голосіївський» до 12,7 тис. Гектарів. URL: https://kyivcity.gov.ua/news/rozrobniki_novogo_genplanu_kiyeva_proponuyut_ro_zshiriti_natsionalniy_prirodniy_park_golosivskiy_do_127_tis_gektariv__sergiy_bronevitskiy/

УДК 630 232

СТОЦЬКИЙ В.В., студент 3 курсу

Науковий керівник – **ЛЕВАНДОВСЬКА С.М.**, канд. біол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет
svitlana.levandovska@btsau.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ У ТОМИЛІВСЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ ДП «БІЛОЦЕРКІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

Актуальність дослідження обумовлена потребою у збільшенні лісистості та полягає у поліпшенні якості довкілля лісокультурними методами. Розглянуто особливості відтворення соснових насаджень у Томилівському лісництві ДП «Білоцерківське лісове господарство».

Ключові слова: сосна звичайна, лісові культури, тип лісорослинних умов, таксаційні показники, склад насаджень.

Основним завданням лісівників України є відтворення лісів, що передбачає забезпечення безперервного збільшення площі лісових насаджень, які виконуватимуть екологічні, естетичні та санітарно-оздоровчі функції. Відтворення лісів у Томилівському лісництві ДП «Білоцерківське лісове господарство» здійснюється, в основному, штучно. Природно ліс поновлюється на зрубках та під наметом материнських деревостанів такими породами, як сосна звичайна та дуб звичайний. На сьогодні основним лісокультурним заходом у господарстві є створення лісових культур. За останні 10 років у лісництві створено лісові культури на площі 175,8 га. Значну частку складають насадження сосни звичайної (47 %). Переважаючими типами лісорослинних умов у лісництві є свіжий субір (В2) та свіжий сугруд (С2) [3]. Передсадивний обробіток ґрунту у господарстві здійснюють нарізуванням борозен лісовим плугом ПКЛ–70 на глибину 8–10 см з наступним розпушуванням гумусованої скиби за допомогою культиватора КЛБ–1,7. Сіянци у лісових культурах висаджують вручну під меч Колесова. Застосовують наступні схеми розміщення садивних місць: 2,0x0,5 м, 2,5x0,5 м, 3,0 x0,5 м.

52

Під час досліджень нами закладено 7 тимчасових пробних площ (ТПП) у культурах сосни звичайної 45–47-річного віку, опис яких наведено в табл. 1. Закладення ТПП, визначення біометричних показників деревостанів проводили за існуючими методиками [1, 2].

Таблиця 1 – Таксаційна характеристика лісових культур сосни звичайної

№ з/п	ТЛУ	Склад	Вік, років	Кількість дерев на 1га, шт	Висота, м	Діаметр, см	Бонітет	Повнота	Запас стовбурної дерев. на 1га, м ³
-------	-----	-------	------------	----------------------------	-----------	-------------	---------	---------	--

1	C ₂	7Сз3Дз	45	657	19,0	22,1	I ^a	0,82	230
2	B ₂	10Сз	45	1031	16,2	20,3	II	0,81	135
3	B ₂	10Сз	46	994	17,2	20,0	I	0,78	180
4	C ₂	7Сз3Дчр+Яв+Лпд	45	689	17,3	20,6	I	0,83	200
5	C ₂	7Сз3Дз	47	791	19,3	20,1	I ^a	0,88	250
6	C ₂	7Сз3 Гхч	45	652	17,6	19,8	I	0,85	200
7	B ₂	10Сз	47	1025	18,1	21,3	I	0,82	190

Дослідження культур сосни звичайної показало, що в лісорослинних умовах В2 соснові насадження створюють, в основному, висаджуванням чистих рядів сосни. У лісорослинних умовах С2 найчастіше створюють культури, які забезпечують формування деревостанів зі складом 7Сз3Дз та 7Сз3Гхч. Проаналізувавши дані тимчасових пробних площ, можна сказати, що найвищої продуктивності досягають насадження у 47-річному віці зі складом 7Сз3Дз, повнотою – 0,88 і запасом 250 м³·га⁻¹. Найпродуктивнішими серед досліджуваних насаджень в умовах В2 є 47-річні насадження зі складом 10Сз, їх запас становить 190 м³·га⁻¹ (рис. 1). Чисті соснові насадження поступаються за продуктивністю змішаним однакового віку, тому в Томилівському лісництві є доцільним створення змішаних культур сосни звичайної. Отже, проаналізувавши таксаційні характеристики насаджень, можна прийти до висновку, що підприємству необхідно надавати перевагу створенню змішаних насаджень сосни, оскільки вони досягають більшої продуктивності, а також є стійкішими до пожеж, збудників хвороб та шкідників.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кашпор С.М., Строчинський А.А. Лісотакційний довідник. К. : Вініченко, 2013. 496 с.
2. Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання: СОУ 02.02-37-476:2006. [Чинний від 2007-05-01]. К.: Мінагрополітики України, 2006. 32 с.
3. Проект організації і розвитку лісового господарства Білоцерківського лісгоспу. Ірпінь, 2009. 328 с.

УДК 630*26:378.4 БНАУ

ТОМАШЕВСЬКИЙ М.В., студент 4 курсу

Науковий керівник – **ЛЕВАНДОВСЬКА С.М.**, канд. біол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

svitlana.levandovska@btsau.edu.ua

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ СМУГ У НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОМУ ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Наведені результати дослідження стану полезахисних насаджень у НДЛГ Білоцерківського НАУ. Проведено лісівничо-меліоративну оцінку; встановлено, що більшість полезахисних смуг мають задовільний стан.